

Teisingumo Teismas atmetė Slovakijos ir Vengrijos ieškinius dėl prieglobsčio prašytojų privalomo perkėlimo laikino mechanizmo

Šis mechanizmas veiksmingai ir proporcingai prisideda prie to, kad Graikija ir Italija galėtų susitvarkyti su 2015 m. migracijos krizės pasekmėmis

Reaguodama į 2015 m. vasarą Europą sukrėtusią migracijos krizę, Europos Sąjungos Taryba priėmė sprendimą¹ padėti Italijai ir Graikijai spręsti dėl masinio migrantų antplūdžio kilusias problemas. Šiame sprendime numatyta per dvejus metus iš šių dviejų valstybių narių perkelti 120 000 asmenų, kuriems akivaizdžiai reikia tarptautinės apsaugos, į kitas Sąjungos valstybes nares.

Ginčijamas sprendimas priimtas pagal SESV 78 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta: „[v]ienoje arba keliose valstybėse narėse dėl staigaus trečiųjų šalių piliečių antplūdžio susidarius nepaprastajai padėčiai, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali patvirtinti laikinas priemones atitinkamos valstybės narės ar kelių valstybių narių labui. Ji sprendžia pasikonsultavusi su Europos Parlamentu“.

Slovakija ir Vengrija, kurios, kaip ir Čekijos Respublika ir Rumunija, Taryboje balsavo prieš šio sprendimo priėmimą², prašo Teisingumo Teismo jį panaikinti ir nurodo motyvus, kuriais siekia įrodyti, pirma, kad priimant šį sprendimą padaryta procedūrinių pažeidimų ar klaidingai pasirinktas netinkamas teisinis pagrindas ir, antra, kad šis sprendimas netinkamas reaguoti į migracijos krizę ir tam nebūtinai.

Per procesą Teisingumo Teisme Lenkija įstojo į bylą palaikyti Slovakijos ir Vengrijos reikalavimų, o Belgija, Vokietija, Graikija, Prancūzija, Italija, Liuksemburgas, Švedija ir Komisija įstojo į bylą palaikyti Tarybos reikalavimų.

Šios dienos sprendimu **Teisingumo Teismas visiškai atmetė Slovakijos ir Vengrijos pareikštus ieškinius.**

Pirmiausia Teisingumo Teismas atmetė argumentą, kad turėjo būti taikoma teisėkūros procedūra³, nes SESV 78 straipsnio 3 dalyje numatytas konsultavimasis su Europos Parlamentu, kai patvirtinama šia nuostata grindžiama priemonė. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad teisėkūros procedūra taikoma tik tais atvejais, kai į tokią procedūrą aiškiai daroma nuoroda Sutarčių nuostatoje. Tačiau SESV 78 straipsnio 3 dalyje nėra jokios aiškos nuorodos į teisėkūros procedūrą, taigi ginčijamas sprendimas **galėjo būti priimtas ne pagal teisėkūros procedūrą**, todėl yra ne pagal teisėkūros procedūrą priimtas aktas.

Dėl tų pačių aplinkybių Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal SESV 78 straipsnio 3 dalį Sąjungos institucijoms leidžiama imtis **visų laikinų priemonių, būtinų siekiant** veiksmingai ir greitai **reaguoti į nepaprastąją padėtį, susidariusią dėl staigaus migrantų antplūdžio**. Šiomis priemonėmis taip pat galima nukrypti nuo pagal teisėkūros procedūrą priimtų aktų su sąlyga, kad

¹ 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1601, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 248, 2015, p. 80).

² Suomija susilaikė, o kitos valstybės narės balsavo už sprendimo priėmimą.

³ SESV 289 straipsnyje numatytos įprasta teisėkūros procedūra ir speciali teisėkūros procedūra.

yra apibrėžta jų taikymo sritis tiek materialiuoju, tiek laiko aspektais ir kad jų tikslas ar poveikis nėra visiškai ar iš dalies visam laikui pakeisti šiuos pagal teisėkūros procedūrą priimtus aktus; nagrinėjamu atveju šios sąlygos įvykdytos.

Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad ginčijamas sprendimas nėra pagal teisėkūros procedūrą priimtas aktas, todėl **jo priėmimui netaikomi reikalavimai dėl nacionalinių parlamentų dalyvavimo ir dėl Tarybos svarstymų ir balsavimo viešumo** (šie reikalavimai taikomi tik pagal teisėkūros procedūrą priimamiems aktams).

Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad ginčijamo sprendimo taikymo sritis laiko aspektu (t. y. nuo 2015 m. rugsėjo 25 d. iki 2017 m. rugsėjo 26 d.) yra aiškiai apibrėžta, taigi jo laikinas pobūdis neginčytinas.

Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad **2015 m. birželio 25 ir 26 d. Europos Vadovų Tarybos išvados**, pagal kurias valstybės narės dėl asmenų, kuriems akivaizdžiai reikia tarptautinės apsaugos, paskirstymo turi nuspręsti „bendru sutarimu“ ir „atsižvelgdamos į konkrečias valstybių narių aplinkybes“, **negalėjo būti kliūtis priimti ginčijamą sprendimą**. Iš tiesų šios išvados buvo susijusios su kitu projektu, kuriuo buvo siekiama, reaguojant į per pirmuosius šešis 2015 m. mėnesius kilusį migrantų antplūdį, valstybėms narėms paskirstyti 40 000 asmenų. Dėl šio projekto priimtas Sprendimas 2015/1523⁴, o ne šioje byloje ginčijamas sprendimas. Teisingumo Teismas priduria, kad Europos Vadovų Taryba negali pakeisti Sutartyse numatytų balsavimo taisyklių.

Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad buvo padaryta esminių pradinio Komisijos pasiūlymo pakeitimų, konkrečiai kalbant, įgyvendintas Vengrijos prašymas išbraukti ją iš valstybių narių, gaunančių naudą iš perkėlimo mechanizmo, sąrašo⁵ ir ši valstybė pripažinta valstybe nare, į kurią perkeliama, tačiau **Parlamentas tinkamai informuotas apie šiuos pakeitimus prieš jam priimant 2015 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją**, taigi savo rezoliucijoje jis galėjo į juos atsižvelgti. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymi, kad kiti po tos dienos padaryti pakeitimai neturėjo įtakos Komisijos pasiūlymo esmei.

Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad **Taryba neprivalėjo priimti ginčijamo sprendimo vienbalsiai**, nors padariusi minėtus pakeitimus ji nukrypo nuo pradinio Komisijos pasiūlymo. Iš tiesų Teisingumo Teismas konstatavo, kad Komisija patvirtino iš dalies pakeistą pasiūlymą, atstovaujama dviejų savo narių, kurie kolegijos buvo įgalioti jį patvirtinti.

Teisingumo Teismas taip pat teigia, kad ginčijamame sprendime numatytas perkėlimo mechanizmas **nėra akivaizdžiai netinkama priemonė juo siekiamam tikslui įgyvendinti**, t. y. padėti Graikijai ir Italijai susitvarkyti su 2015 m. migracijos krizės pasekmėmis.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas teigia, kad **sprendimo galiojimas negali priklausyti nuo su jo veiksmingumu susijusių retrospektyvių prielaidų**. Iš tiesų, kai Sąjungos teisės aktų leidėjas turi įvertinti būsimas teisės akto, kurį rengiasi priimti, pasekmes, jo vertinimas gali būti pripažintas netinkamu, tik jeigu jis yra akivaizdžiai klaidingas atsižvelgiant į šio teisės akto priėmimo metu turėtus duomenis. Tačiau nagrinėjamu atveju taip nėra, nes Taryba, išsamiai išnagrinėjusi tuo metu turėtus statistinius duomenis, vadovavosi objektyvia šios priemonės padarinių aptariamai nepaprastajai padėčiai analize.

Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pirmiausia pažymi, kad tai, jog iki šiol pagal ginčijamą sprendimą perkelta nedaug asmenų, galima paaiškinti visuma aplinkybių, kurių Taryba negalėjo numatyti šio sprendimo priėmimo momentu, be kita ko, **kai kurių valstybių narių nebendradarbiavimu**.

⁴ 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 239, 2015, p. 146).

⁵ Vengrija teigia atsisakiusi būti laikoma valstybe nare, gaunančia naudos iš perkėlimo mechanizmo, kad nebūtų laikoma valstybe nare, atsakinga už prieglobsčio prašymų, kurie turėjo būti pateikti valstybėje narėje, per kurią migrantai atvyko į Sąjungos teritoriją, nagrinėjimą.

Galiausiai Teisingumo Teismas konstatavo, kad Taryba nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos manydama, kad **ginčijamu sprendimu siekiamo tikslo nebuvo galima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad Taryba neviršijo savo diskrecijos manydama, kad** Sprendime 2015/1523 įtvirtinto mechanizmo, pagal kurį buvo numatyta savanoriškai perkelti 40 000 asmenų, nepakanka siekiant išspręsti problemas, kilusias dėl beprecedenčio migrantų antplūdžio 2015 m. liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106